

SLOVENSKI NAROD.

*naša vsak dan srečer, izmisljene in pravni, te večja po početi prejemam na avstro-ugarsko deželo na vas leta 25 K, na pol leta 13 K, na četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano z pošiljanjem na dom za vse leta 26 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pon, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuto deželo toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročne deželne vpošiljajte naročne sejne omisa. — Za omanila se plačuje od petrostopne peti-vrste po 12 h, če se omanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vraca. — Uredništvo in upravljenje je v Knafliovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v Ljubljani, upravljenje pa vpravljeno. — Upravnemu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telepon št. 34.

Pozamezno številko po 10. h.

Upravnemu telepon št. 85.

Taktika Jugoslovanskega kluba in poslanec Hribar.

V državnem zboru se je odglasovala nujnost razpravljanja o nalogi in prestopil se je tudi o poročilu nagodbenega odseka z 256 proti 140 glasom v podrobno razpravo. Po vsem tem torej ni nikakega dvoma, da bodo nagoda sprejeta, in sicer pravočasno sprejeta. Nastal je torej čas, v katerem se zamore o taktiki »Jugoslovanskega kluba«, ki sedaj itak pripada že zgodovini, javno goroviti.

Znano je, da je slovenska klerikalna stranka z vso vhemenco začela napadati »Jugoslovanski klub«, kakor hitro se je ustanoval. Njena bojna orožja niso bila najplemenitejša; da, celo vsako sredstvo ji je bilo dobro, da bi omrzila pred slovenskim in srbo-hrvatskim občinstvom »Jugoslovansko zvezo«. Godilo se je to pač le zato, ker je dr. Sustersič izpreviel, da so se z ustanovalitvijo »Jugoslovanske zvezze« prav temeljito prekrižali njegovi politični računi.

Ta mož je mislil z napadanjem članov »Jugoslovanske zvezze«, z ostro kritiko njenega postopanja, s šeuvanjem nje članov drugega proti drugemu pritrirati stvar tako daleč, da bi »Zvezze« razpadla. — To pa se ni zgodilo.

»Jugoslovanska zvezza« stoji sedaj tako trdno, kakor je prej, a tudi glasovanje o nalogi, kjer je poslanec ljubljanskega mesta v interesu svojih volilcev moral zavzeti drugo stališče, kakor ostali člani kluba, ni edinstveno v »Zvezzi« niti najmanj omajalo.

Slovenska javnost pa je kolikor toliko stala vendarle pod vtiskom »Slovenčevega« hujskanja. Marsikak naprednjak je začel že dvomiti, da bi bilo postopanje »Jugoslovanske zvezze« pravo; pri nas je namreč že tako, da ljudje nimajo potapljenja in da hočejo takoj vsaki stvari pogledati na dno. Pri taktičnem postopanju kakšnekoli politične stranke ali zvezze pa je — in to se pri nas premalo vprašava — baš tajnost neobhodno potrebna, ker drugače vsak uspeh podvzete akcije utegne splavati po vodi. Zato so tudi poslaneci, ki so združeni v »Jugoslovanski zvezzi«, molčali o sklepih glede taktike, in so v javnost prodirale vesti, ki so dale domnevati, kaj

se v »Zvezzi« godi in kako se tam sklepa, ki pa niso mogle ničesar gotovega povedati. Seveda je to pri nestrepljivih in nezaupnih v naši stranki vzbudilo tem večji dvom.

Sedaj je, kakor rečeno, stvar tako daleč, da ne bodo grešili, ako izpovemo, kaj je »Jugoslovanska zvezza« s svojo taktiko nameravala in ali je ji je ta namera posrečila ali ne.

Kakor znano, bijejo naši bratje na Hrvatskem hud in neenak boj z madžarskimi svojimi nasprotniki, s kruto madžarsko državno močjo. Nje podpreti smatrali so po čutilih, ki nadvajajo srca hrvatskih, srbskih in slovenskih rodoljubov, za prvo dolžnost poslanec, združeni v »Jugoslovanski zvezzi«. Zato so njihova prizadevanja merila takoj s prvega početka na to, da uravna svoje postopanje v prid hrvaško-srbski koaliciji, ki se je istodobno v ogrsko-hrvatskem saboru v Budimpešti borila proti brezpravju, ki se je zagrešilo z uvedbo železniške službene pragmatike na Hrvatskem. Proti tej pragmatiki, ki je v direktnem nasprotju z obstoječimi zakoni in pravicami hrvaškega naroda, je bil naperjen ves boj hrvaško-srbske koalicije, ki je prav trenotek, ko je šlo ogrski vlad za to, da se nagodba sprejme, smatrala za najpripravnnejši čas za svoje tozadevne operacije. Nagodba namreč daje Madžarom izredno velike koristi in javna tajnost je, da bi na Ogrskem izbruhnila strahovita gospodarska kriza, ko bi se nagodba ne uveljavila do novega leta.

Za uveljavljenje nagodbe pa je potrebno, da se sprejme nagodbenne predloge še tokom meseca decembra v obeh parlamentih: v ogrsko-hrvatskem saboru v Budimpešti in v drž. zboru na Dunaju.

Če se vse to vpošteva, bode takoj vidno, da je edino dosledno izvedena obstrukcija v obeh parlamentih bila sposobna pomoći Hrvatom do njihovih pravic.

Zato se je hrvaško-srbska koalicija v Budimpešti odločila za tako obstrukcijo ter jo, kakor vidimo, še danes vodi. Seveda so Madžari s protizagonistmi in brutalno silo deloma zlomili to obstrukcijo; vendar še danes ni gotovo, če bodo mogli — neko uporabijo najskrajnejših nasilstev — onemogočiti Hrvatom nadaljnje obstruiranje še nerešenih nagodbenih predlogov.

Naravno je, da bi bilo potrebno tudi v državnem zboru na Dunaju tako postopati, in na to so merila vsa

posvetovanja »Jugoslovanske zvezze«, ki je takoj pričetkom načelno sklenila, do skrajnosti podpirati svoje brate v njihovem težavnom boju v Budimpešti. — Ako se pomisli, koliko truda si je jemal ministriški predsednik baron Beck, da je stranke drugo za drugo, da: celo posamezne poslance drugega za drugim obdelaval za nagodbo je očvidno, da bi se bil na vsak način skušal rešiti dosledno izvedene obstrukcije v državnem zboru. Ker pa se pri nas z nasilstvom ne da vladati tako, kakor na Ogrskem, je čisto govorovo, da bi bil baron Beck, ko bi bila »J. Z.« sklenila obstruirati in bi bila svoj sklep tudi pravočasno jela izvrševati, se spuštil z njo v pogajanja in ni izključeno, da bi bila tudi ogrska vlada, da omogoči stališče avstrijske vlade v državnem zboru na Dunaju, in da se reši hrvaške obstrukcije, Hrvatom storila koncesijo s preklicem železniške službene pragmatike. Da je to menjenje opravičeno, kaže že okolnost, da je minister Weckerle bil pripravljen, ako bi bili Hrvatje opustili obstrukcijo, žrtvovati bana Rakoczya in ministra Josipovicha.

»J. Z.« pa se za obstrukcijo kljub ponovnim posvetovanjem in vkljub načelnemu sklepu, da bode do skrajnosti podpirala hrvaško-srbsko koalicijo na ogrsko-hrvatskem saboru v Budimpešti ni mogla odločiti; ona je pač sklenila opozicijo proti nagodbenim predlogom, a nazorji poslanec, ki so opozarjali, da sama opozicija ni pot do kakih uspehov in da je treba kar najprej začeti z obstrukcijo, ostali so osamljeni, ker je večina odločila, da je časa za določbo načina taktike še dovolj.

Tako je prišel 28. novembra, katerega dne je Chiaro v imenu združenih strank, ki tvorijo večino državne zborove, nasvetovalo nujno razpravljanje nagodbenih predlogov. Ko bi bila »J. Z.« dne 26. novembra že na jasnen, da hoče obstruirati in bi bila takrat v ta namen vložila večje število nujnih predlogov, bi bilo razpravljanje nagodbe onemogočeno in vrlada v onih škripečih, o katerih smo preje govorili. Kakor hitro je pa bilo znano, kaj namerava večina zborov dne 28. novembra vprvorit, je moralo biti tudi takoj jasno, da nujni predlogi, ki bi se dne 28. vložili v namen obstrukcije, glede nagodbe ne dosežejo več svojega namena, ker je narančno, da je predsednik za prvi nujni predlog tistega dne smatral dr. Chiaro predlog, ki mu je bil že na po-

svetovanju združenih strank prijavljen.

Iz tega razloga tudi poslanec Hribar, ki je iz prej obrazloženih vzrokov bil prvotno za obstrukcijo dne 28. novembra ni hotel podpisati nobenega nujnega predloga več, ker je vedel, da bi se s tem ničesar ne doseglo. Nujni predlog dr. Hlibovickega ter nekatere druge nujne predloge, ki so jih bili vložili poslanec Lisý in Kalina, je podpisal pač, toda veliko prej ter so jih ti poslanec brez vednosti Hribarjeve vložili še le tisti dan. Poslanec Hribar podpisov na teh predlogih ni maral preklicati, ker je vedel, da itak nimajo ti predlogi sedaj več praktičnega pomena. Pač pa je vlagateljem povedalo, da se ne strinja z njihovim postopanjem.

Taka je torej resnica o taktiki »J. Z.« Bralcu naši bodo izprevideli, da je namervana taktika bila dobra in da je, ce se dosledno izvedla in ni rodila onega sadu, ki bi ga bili poslanec v »J. Z.« zeleni, pripisovati tole neodločnosti večine, ki je sklenila voditi boj, ni si pa takoj s početka napravila bojnega načrta, po katerem bi bila dosledno napredovala.

Zgodilo se je, da je torej tako, kakor Rusom v zadnjem vojni z Japonei, kajti svoje neuspehe imajo Rusi v tej vojni pripisovati edino-le svoji neodločnosti in pa pomanjkanju dobro premislenega bojnega načrta.

Zato je pa tudi nepravičeno, ako nekateri hrvaški listi napadajo dr. Ivčeviča, ker se ni pridružil onim poslanec, ki so glasovali proti nujnici razprave o nagodbi in proti prehodu v podrobno razpravo. Taka očitanka bila bi na mestu le tedaj, ko bi se bil dr. Ivčevič odtegnil operacijam, ki bi bile obetale uspeh. Ce se je odtegnil goli demonstraciji, o kateri je vsakdo mogel vedeti, da ne prinese nikakih uspehov, ne more se mu to po našem mnenju štetni v greh. In baš v namen, da se razprše vsi dvomi in pravijo vsa tozadevna netočna poročila, zdele se nam je potrebno priobčiti ta vseskozi stvarna pojasmila.

Sicer pa upamo, da bode ta izkušnja dobro poučila »Zvezzo« za prihodnost in če bodo nje člani v vseh važnih zadevah vedno tako endočni, kakor so bili v svojih nazorih glede bratovske dolžnosti podpirati Hrvate in Srbe v budimpeštanskem saboru, ter bodo operirali za naprej po strogo določenih načrtih, ni dvojbe, da zamorejo v sedanji zakonodajalni

dobi državnega zobra doseči še prav lepih uspehov.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 14. dec.

Celih sedem ur je danes trajala sej, v kateri je bila na razpravi samo nagodba do besede je prišlo sedem govornikov.

Najvažnejši med temi govori je bil veliki govor, ki ga je imel v hrvaškem jeziku dr. Laginja. Skoraj tri ure je govoril dr. Laginja. Rekel je, da Hrvatje nikakor ne morejo glasovati za nagodbo. Napram temu, kar ž njo pridobi Avstrija, stoji to, kar pridobi Ogrska in Ogrska pridobi več kot Avstrija. Stabilnost v razmerju med Avstrijo in med Ogrsko tudi sedaj ni zagotovljena. Gotovo je, da sprožijo Madžari kmalu nova vprašanja, armadno, bančno itd. Člani sedanje vlade niso solidarni glede nagodbe. Govornik je opozarjal na nagodbi nasprotno stališče, ki je zavzele dr. Derschatta, še dva dni predno je minister postal. Sedanji minister Peschka je kot poslanec zastopal spoznanje, da je bilančna nagodba slaba. Sedanji trgovinski minister Fiedler je kot poslanec izjavil, da, predno se dožene nagodbe med Avstrijo in med Ogrsko, se mora dognati sprava med Avstrijo in med češkim narodom. Govornik je citiral tudi izjave dr. Kračmarja, Axmanna in zlasti barona Morseyja o hrvaškem vprašanju. Želeti bi bilo, da bi besedam že enkrat sledila dejanja in da bi se poslanska zbornica dostojno zavzela za pravice Hrvatov in drugih zatiranih narodov na jugu in na jugovzhodu monarhije. Nobena tajnost ni, da ni bila toliko Italija kakor Ogrska kriva, da je vinski klavzula več kot deset let univerzala Dalmacijo. Še toliko moči ni imela vlada, da bi bila Ogrska navezala glede dobivanja soli na Avstrijo. Hrvatje so prepričani, da ni nagodba za Avstrijo prav nič vredna. Avstrija bi bila moral porabiti ugodni trenutek, da z Madžari temeljito obračuna in da temeljito preiše leta 1867. ustvarjeni temelj skupnosti. Hrvatje v Cislitvanski trpe s svojimi brati v Translitvanski. Tudi razmera na Primorskem so take, da so pravi posmeh moderne vlade. Ministrski predsednik se ne sme čuditi, če postavljajo Hrvatje napram njegovemu idealu, to je sprejetju nagodbe brez prememb, svoj ideal. Govornik je pričakoval,

kteror jih plača, ki nimajo ne naročnikov, ne odjemalcev in izhajajo zgoj zaradi tega, da njih lastnik tako ali tako denar služi.

Oglejmo si sedaj še drugo stran časnikarstva, namreč časnikarje same.

Kakor rečeno, so že davno minoli časi, ko so bili francoski žurnalisti veliki gospodje. Ravnatelji in francoski listov so še danes mogočni može in imajo pri velikih listih ogromne dohodke, toda ti ravnatelji niso žurnalisti, nego pooblaščeni lastnikov dotednega lista. Ravnatelji ne pišejo nikdar ničesar in so le izjemoma zmožni voditi žurnalistično stran svojega lista, marveč so le hrvojni poveljniki, katerim je dodan uredniški tajnik, ki vodi redakcijo, in administrator, ki vodi kupcijske posle.

Administrator je v Francoskem časopisu velevažna osebnost. Njegova naloga je skrbeti za kolikor mogoče dobro organizacijo kupcijske strani podjetja. V to svrhu mora gledati, da ima kar največ razprodajalcev in kar mogoče dobrili nabiralcev inseratorov in reklam. V obče se mora reči, da je administrator stran francoskega časopisa nedosežno dobro organizirana. Samo tej organizaciji se zahvaliti, da imajo nekatere listi celo nad milijon odjemalcev, kar je spričo kolosalne konkurenco res občudovanja tredno, zlasti če se pomisli, da so ravno dotični listi katalogativno na precej nizki stopnji.

Uredništvo vodi redakcijski taj-

nik, ki ima seveda celo vrsto sotrudnikov. Redakcijski tajniki so vedno izkušeni in ugledni žurnalisti, a sami ne pišejo ničesar, nego v resnicu samo redigirajo svoj list, to se pravi, določajo, o čem in v katerem smislu naj se kaj spise.

Sotrudniki so razdeljeni na dve vrsti: na specijaliste in na reporterje. Žurnalist, ki hoče priti do boljše službe, mora biti specijalist. Vsak večji list ima svoje specijaliste za senat, za poslansko zbornico, za občinski svet, za sodišča, za vojaške zadeve, za zunanjino politiko, za finančne zadeve, v prvi vrsti za borzo in za športne zadeve.

Ti specijalisti pridejo v dotiku z različnimi merodajnimi ljudmi, kar jim sčasoma pomaga, da lahko dobivajo zanimivih informacij. To pa je glavna stvar. Prvi med temi specijalisti je poročevalce iz poslanske zbornice. Njegova naloga je najvažnejša. Poročila iz parlementa so navadno jaka kratka in samo ob najsensacionalnejših prilikah prineso listi obširnejša poročila o posamičnih govorih. Zato pa polagajo listi največjo važnost na komentare k razpravam in v temi pomen poročevalce. Poročevalci iz poslanske zbornice dobivajo navadno pri velikih listih po 2000 frankov na mesec, pri malih listih pa ne več kot 300 frankov.

Ostali specijalisti so dosti slabšči. Najbolje še poročevalci iz pred sodišča. Poroča se seveda samo o najzanimivejših slučajih, a zahteva se interesantno poročilo, ker dotični

poročevalce ne more biti povsod oboleni, ima svoje pomočnike. Ti ne zasluzijo več kot 60 do 100 frankov na mesec.

Casih so bili posebno sijajno plačani gledališki poročevalci. To je bilo tedaj, ko so ti poročevalci skrbno analizirali vsako igro in registrirali vsako igralsko gesto. Sedaj je že mnogo listov, ki sploh nimajo gledaliških poročevalcev, nego zahtevajo, da si gledališki ravnatelji sami poskrbe »kritike« in za priobčenje plačajo inscenjsko pristojbino. »Figaro« in »Journal« sta edina lista, ki imata še samostojne gledališke kritike. »Figaro« je plačeval svoj čas gledališkemu kritiku po 3000 frankov na mesec; danes mu daje samo še 1000 fr. Če se pomisli, da se vprizori v Parizu skoraj vsak dan kakšna noviteta, je to pravzaprav kaj skromen honorar. »Journal«, hoteč v konkurenčnem boju nadkrilili tekmece »Figaro« si je najel prvega gledališkega kritika kar jih imajo Francozzi sedaj. To je Catulle Mendès. Ta je v začetku dobival po 60.000 frankov na leto, a list je kmalu sprevidel, da se mu te kritike ne izplačajo in danes dobiva Mendès le še 28000 frankov na leto.

Redakciji vojaške, poštne in finančne rubrike so le mimogrede žurnalisti. Vojaško rubriko urejujejo skor

da se bodo avstrijski narodi glede na-
godbenega vprašanja združili okrog
hrvaške zastave. To se žal ni zgodilo.
A četudi morajo Hrvatje voditi svoj
boj sami in brez upa zmage, ne storil
to nič. Prej ali sleg pridejo Hrvatje
vendar do svojih pravie.

Dr. Laginja je žel za svoja izva-
janja živahno priznanje.

Med sejo se je v poslanskih kro-
gih mnogo govorilo o tem, da so raz-
mere v ministrstvu postale nevezdrž-
ljive in poučeni možje so zatrjevali,
da se kmalu po Božiču zgodne nove
premembe v ministrstvu.

Voltive v delegacije.

P r a g a , 15. decembra. Češki in
moravski poslanci vseh strank in na-
rodnosti so imeli včeraj posvetovanje
zaradi volitev v delegacije. Konferen-
ca se je zedinila za sledočo razdelitev
mandatov: za Češko dobe Čehi šest
mandatov, med njimi en češki soci-
alni demokrat. Nemci dobe štiri man-
date, med njimi en nemški socialni
demokrat. Za Moravsko dobe Čehi tri
mandate. Nemci pa enega.

D u n a j , 15. decembra. Prihod-
nji teden voli novi parlament prvič
člane v delegacije. Dosedaj je bilo iz-
med 40 delegatov 19 Nemcov, 8 Če-
hov, 6 Poljakov, 4 Italijani, 2 Jugoslo-
vana in 1 Malorus. Po novi struktu-
ri dobe Nemci 14—15 mandatov, Slovani 20, Italijani 2 in socialni-de-
mokratje 3—4 mandate v delegaci-
jah. Obojenih je bilo 11 v petlet-
no, 15 v štiriletno prisilno delo, a 11
se jih mora izseliti, kamor jim določi
vlada. Ostali so bili oproščeni.

Dogodki na Rusku.

P e t r o g r a d , 15. decembra. Iz
dosedanjih izpovedi o pravdi proti
generalu Stösslu je razvidno, da ne za-
dene krivida samo generala Stössla,
temeč ves ruski sistem. Tako je na-
mestnik Aleksejev vrhovnemu vojne-
mu poveljniku Kuropatkinu prepoved-
dal, si sploh ogledati Port Artur. Pod
Stösslovimi papirji se je našla
tudi brzojavka, v kateri poroča Stössel
kot očividec o bitki pri Kiočauvu,
dasi sploh iz Port Arturja prišel ni.

O d e s a , 15. decembra. Na kar-
ski želesnicu so roparji provzročili,
da je poštni vlak skočil s tira. Nato
so roparji streljali na vlak ter zmetali
osem bomb, izmed katerih se jih je
pet razpočilo. Vlak je imel posebno
stražo s seboj, ki je pregnala roparje,
štiri pa ustrelila. Izmed straže in
sprevdnikov je bilo ranjenih pet
mož.

P e t r o g r a d , 15. decembra. Včeraj se je izrekla obsodba v pravi-
di proti 49 socialnim demokratom,
med katerimi je bilo 37 poslavcev
druge dume, ki so bili obtoženi vele-
izdaje. Obojenih je bilo 11 v petlet-
no, 15 v štiriletno prisilno delo, a 11
se jih mora izseliti, kamor jim določi
vlada. Ostali so bili oproščeni.

Glasovi z Jesenic.

V o l i t e v j e s e n i š k e g a
ž u p a n i n s t a r e j Š i n j s t v a se
je vršila zopet v torek, 10. t. m. Ob-
strukcija je na Jesenicah na dnev-
nem redu, zato ni nikakega presene-
čenja, da ne prideamo do rednega dela.
Dr. E g r e r je jeseniški nemško stran-
čico spravil v zadrego. Imeli so že
skoraj vse, a še ni bilo dosti, hoteli so
imeti popolnoma nemško občino, a
prenapeta struna je počila. Z obstruk-
cijo hočejo prisiliti Nemci sloven-
ski stranki, da jim pusti vsaj nekaj.
Napram nevarnemu nasprotuji je
treba oprezeno postopati in najmanj-
ša popustljivost lahko veliko škodu-
je. Pri volitvi je bil navzoč tudi
okrajni glavar radovaljški, da
po naročilu deželne vlade posreduje
med Nemci in Slovenci. P o u d a r-
j a m o , d a s t o j i v l a d a p r e c e j
o č i v i d n o n a s t r a n i n e m ſ k e
m a n j ſ i n e . P r o t e s t i r a m o
p r o t i t e m u , d a o d v l a d e p o-
s l a n a o s e b a j a v n o g o v o r i o
s a v s k i s t r a n k i , k i n i
d r u g e g a k a k o r n a v a d n o p o-
l i t i c n o s l e p a r s t v o n e m ſ k e
g o v o r s t v a . N e m ſ k a f i r m a
s e v e d a n e v l e ē , z a t o j e t r e-
b a d e l a t i p o d i m e n o m s a v-
s k e s t r a n k e . S l o v e n s k i s t r a n k i
i m a t a o d b o r n i k e z S a v e i n J e s e n i e i n
j e p o t e m n a j v e č j a b u d a l o s t , č e
s e u m e t o u s t v a r j a n e k a s a v s k a s t r a n k a . K d o r č u t i s l o v e n s k o , i m a p r o s t o r a
p r i s l o v e n s k i h s t r a n k a h , k d o r p a n e ,
n a j h o d i s t r a n k a . N e m ſ k a s t r a n k a
h o č e i m e t i z a p r e g v a s t v o l a c a . P o n g r a t z a , č i g a r s l o v e n s k i s t r a n k i
i z n a r o d n i h i n o s e b n i h o z i r o v
n i k a d r i p r o v i l i n e b o s t e . N e m c i s o
z e v i z b o r u s v o j i h k a n d i d a t o v p r e c e j
n e s r e č n i , k e r s i l i j o v o s p r e d j e n a j b o l j
n e p r i l j u b l j e n e o s e b e . P r i v o l i t v i n e
n e n a v o z i m n e ſ k e o d b o r n i k o m s e
j e n a l o ž i l a g l o b a 40 K . P r e d n o v i m
l e t o m s e v r s i v o l i t v e n a j b r ž ſ e e n k r a t .

S a v s k a s t r a n k a . V s l e d
zadnjih vsprehov omamljena tovarni-
ška stranka si je nadela ime n e m ſ k e
s t r a n k e t e r s t o p i l a p o d v a r u ſ t v o
v s e n e m ſ k e g a d r . E g r a . S t e m
j e u d a r i l a s a m a s e b e p o z o b e h . Z a
u s p e h i j e p r i s e l p r e c e j o b l e t e n
n e s r e č n i , k a r b i p o m e n i l o
g o v o r a p r o p a d . O d b o d o e
u n i o n i s t i c h e s t r a n k e s i
s e d o s e d a j n i d r u g e g a k a k o r
p r i p r a v l j a l n i o d b o r s l e d e c h s e d m i h
č l a n o v : g r o f E r d ö d y , d r . p l . T o-
m a ſ i ē , d r . Š u m a n o v i ē , d r .
S p e v e , d r . G a v r a n i ē , L j u d . p l .
J o s i p o v i c h i n p l . C h a v r a k . Ta
o d b o r n a j b i p r i p r a v i l g r a d i v o
z a u s t a n o v n i s h o d s t r a n k e d n e 28. t. m .

Kvota v ogrsko-hrvaškem državnem zboru.

B u d i m p e ū t a , 15. decembra.
Včeraj je zbornica razpravljala o
kvoti. Posl. P o t o c z k y (desident)
je izjavil, da je kvota vojna odškod-
nina, ki jo mora Ogrska plačati za iz-
gubljeno bitko pri nagodbi. Hudo je
napadal neodvisno stranko, ki je de-
setletja pobijala nagodbo, sedaj pa je
še kvoto dovolila. Posl. L e n g y e l
(desident) je dokazoval, da je zvišanje
kvote v nasprotju s programom
neodvisne stranke. Neodvisna stranka
ni dobila mandata da se zvišanje kvote
niti za zvišanje rekrutnega konti-
genta. Končno je poslanec nasvetoval
predlog, ki ga je vložil leta 1899. sedanji
trgovinski minister Kossuth proti kvoti, in kjer je rečeno, dokler
ne prenehajo skupne zadeve, se tudi
kvota ne sme zvišati. Nadalje je govoril
proti kvoti tudi hrvaški poslanec dr. M a g d i ē . Končno se je sprejel
predlog, naj se začasa razprave o
kvoti podaljša seja za eno uro.

Samostojna ogrska banka.

B u d i m p e ū t a , 15. decembra.
V včerajšnji seji je ministrski pred-
sednik dr. W e k e r l e odgovarjal na
interpelacijo barona Banffya zaradi
samostojne ogrske banke. Dr. Wekerle
je povedal, da se je sklenil z Av-
strijo dogovor, da bodo v slučaju, da
prenahe skupna banka, nastopile ob-
veznosti na temelju zlate kronske ve-
ljave. Nadaljnje izvajanje ministrskega
predsednika je bilo tako diplomično
zapleteno, da je baron Banffy izjavil,
da se s takim odgovorom ne more zadovoljiti.

Umor Sarafova.

S o f i j a , 15. decembra. Zasle-
dovanje Sarafovega morilca je bilo
dosedaj brezuspešno. Zadnji sledovi

o njem so se izgubili v bližini slove-
čega samostana Rilo na turški meji.
Ponoči se je izvršila v samostanu
eksplozija dinamita, ki je razrušila
skoraj polovico obširnega poslopja.
Ne ve se še, kdo je provzročitelj eks-
plozije, ali morilec Panica ali njego-
vi zasledovalci.

Dogodki na Rusku.

P e t r o g r a d , 15. decembra. Iz
dosedanjih izpovedi o pravdi proti
generalu Stösslu je razvidno, da ne za-
dene krivida samo generala Stössla,
temeč ves ruski sistem. Tako je na-
mestnik Aleksejev vrhovnemu vojne-
mu poveljniku Kuropatkinu prepoved-
dal, si sploh ogledati Port Artur. Pod
Stösslovimi papirji se je našla
tudi brzojavka, v kateri poroča Stössel
kot očividec o bitki pri Kiočauvu,
dasi sploh iz Port Arturja prišel ni.

O d e s a , 15. decembra. Na kar-
ski želesnicu so roparji provzročili,
da je poštni vlak skočil s tira. Nato
so roparji streljali na vlak ter zmetali
osem bomb, izmed katerih se jih je
pet razpočilo. Vlak je imel posebno
stražo s seboj, ki je pregnala roparje,
štiri pa ustrelila. Izmed straže in
sprevdnikov je bilo ranjenih pet
mož.

P e t r o g r a d , 15. decembra. Včeraj se je izrekla obsodba v pravi-
di proti 49 socialnim demokratom,
med katerimi je bilo 37 poslavcev
druge dume, ki so bili obtoženi vele-
izdaje. Obojenih je bilo 11 v petlet-
no, 15 v štiriletno prisilno delo, a 11
se jih mora izseliti, kamor jim določi
vlada. Ostali so bili oproščeni.

s t v u o p o m i n , d a j e t r e b a v
n a ţ i t o v a r n i e n k r a t p o ţ e-
n o z a r o p o t a t i !

T a k o d e l a j o . N a d o s t o j e n
n ačin ne doseže Nemci med ljudmi
bogov kakih uspehov, tovorniško vod-
stvo mora seči po nasilnih sredstvih.
Na obč. odbornika Tomaža Klinarja,
ki je tovorniški uslužbenec in
občinski odbornik, seje z grožnjami
tako daleč pritiralo, da si mož ni upal
udeležiti županske volitve. Ne gre te
za osebe in stranke, ampak za na-
čelo. Kar store danes z enim delav-
cem, to store jutri z drugim. B r e z
r a z l i k e s t r a n k i n a r o d n o -
s t i n a j s e d e l a v s t v o e n k r a t
p o s t a v i n a s t a l i ţ e : v s i z a
e n e g a , v s a k z a v s e ! T o j e Ž
v e n d a r p r e n e u m n o , d a b i n a j n e-
m e ſ k i š k r i k e p o m e t a l z d e l a v c i k a k o r s
s s e d n j e v e ſ k i m u s u ţ n i . T u n o m a g o
n o b e n d r až v n i p r a v d n i k , e d i n a r e ţ i
t e s t e v j e s t a n o s k a o r g a n i z a c i j a i n
k m a l u b o z a v e l n a ţ i v u d r a g v e t e r . S v a
k a s i l a d o v r e m e n a , t o n a j s i
t o v a r n i ſ k o v o d s t v o z a p o m
n i !

S o c i a l n i d e m o k r a t j e s
s o se začeli živahno gibati na Jeseni-
cah. Za prihodnje občinske volitve
nameravajo baje postaviti samostoj-
ne kandidate. Čudimo se, da socialni
demokrati toliko premišljajo o tej
zadevi. Na Jesenicah je samo dvoje:
z nemškim kapitalom ali pa
proti nemškemu kapitalu. Ni se težko
odločiti, pot je vsakomur
jasna!

.Osrednja zveza slovanskih časnikarjev.

»Osrednja zveza slovanskih časni-
karjev« je imela 14. t. m. v Pragi svoj
občinski zbor. Ker je bil predsednik g.
M. Chyliński iz Krakova zad-
řan, je vodil zborovanje podpredsednik
g. J. Holeček. Poročilo o delovanju
»Osrednje zvezze« je bilo pot
izdano v slovenskem jeziku.
Tajnikovo poročilo je podal g. Josip
Vejvara. Iz njegovega poročila
posnemamo: Osrednji odbor se je
trudil, da bi omogočil ustanovitev slo-
vanskega korespondenčnega
g a u r a d a . Odbor se je obrnil na če-
ške ministre in poslavce, posredoval
je pri vseh merodajnih faktorjih, to-
da vključi temu slišo delovanje
v s o p o m i n , d a j e t r e b a v
n a ţ i t o v a r n i e n k r a t p o ţ e-
n o z a r o p o t a t i !

G lede reforme tiskovne
za k o n a j e o d b o r p o s l a v s e m
v o s p e c e j o d e l o v a r a d a . Odbor se je
trudil, da bi omogočil ustanovitev slo-
vanskega korespondenčnega
g a u r a d a . Odbor se je obrnil na če-
ške ministre in poslavce, posredoval
je pri vseh merodajnih faktorjih, to-
da vključi temu slišo delovanje
v o s p o m i n , d a j e t r e b a v
n a ţ i t o v a r n i e n k r a t p o ţ e-
n o z a r o p o t a t i !

Dela, da se ustanove na vsevčil-
ši posebne stolice za žurna-
l i s t i k o , s e n i ſ k e
m a n j ſ i n e . P r o t e s t i r a m o
p r o t i t e m u , d a o d v l a d e p o-
s l a n a o s e b a j a v n o g o v o r i o
s a v s k i s t r a n k i , k i n i
d r u g e g a k a k o r n a v a d n o p o-
l i t i c n o s l e p a r s t v o n e m ſ k e
g o v o r s t v a . N e m ſ k a f i r m a
s e v e d a n e v l e ē , z a t o j e t r e-
b a d e l a t i p o d i m e n o m s a v-
s k e s t r a n k e . S l o v e n s k i s t r a n k i
i m a t a o d b o r n i k e z S a v e i n J e s e n i e i n
j e p o t e m n a j v e č j a b u d a l o s t , č e
s e u m e t o u s t v a r j a n e k a s a v s k a s t r a n k a . K d o r č u t i s l o v e n s k o , i m a p r o s t o r a
p r i s l o v e n s k i h s t r a n k a h , k d o r p a n e ,
n a j h o d i s t r a n k a . N e m ſ k a s t r a n k a
h o č e i m e t i z a p r e g v a s t v o l a c a . P o n g r a t z a , č i g a r s l o v e n s k i s t r a n k i
i z n a r o d n i h i n o s e b n i h o z i r o v
n i k a d r i p r o v i l i n e b o s t e . N e m c i s o
z e v i z b o r u s v o j i h k a n d i d a t o v p r e c e j
n e s r e č n i , k e r s i l i j o v o s p r e d j e n a j b o l j
n e p r i l j u b l j e n e o s e b e . P r i v o l i t v i n e
n e n a v o z i m n e ſ k e o d b o r n i k o m s e
j e n a l o ž i l a g l o b a 40 K . P r e d n o v i m
l e t o m s e v r s i v o l i t v e n a j b r ž ſ e e n k r a t .

S a v s k a s t r a n k a . V s l e d
zadnjih vsprehov omamljena tovarni-
ška stranka si je nadela ime n e m ſ k e
s t r a n k e t e r s t o p i l a p o d v a r u ſ t v o
v s e n e m ſ k e g a d r . E g r a . S t e m
j e u d a r i l a s a m a s e b e p o z o b e h . Z a
u s p e h i j e p r i s e l p r e c e j o b l e t e n
n e s r e č n i , k a r b i p o m e n i l o
g o v o r a p r o p a d . O d b o d o e
u n i o n i s t i c h e s t r a n k e s i
s e d o s e d a j n i d r u g e g a k a k o r
p r i p r a v l j a l n i o d b o r s l e d e c h s e d m i h
č l a n o v : g r o f E r d ö d y , d r . p l . T o-
m a ſ i ē , d r . Š u m a n o v i ē

Pred kratkim so bile dve osebi iz boljših krogov napadeni od zlobne krave, tako da sta se komaj in komaj skrili za bližnji marof pred tako divjačino; in taka žival goni se seveda brez vrvi po takem obljudem kraj. Nekaj posebno nevarnega je tudi to, da ni nikake ograje ob cesti, in sicer na vsakem koncu mostu čez Temenico. Kako lahko se zgodi, in sicer v taki temi, ko gre človek po navedenem, nezavarovanem kraju, da telesi kakor je dolg in širok v jarek, katerih je na tem kraju mnogo, ali tudi v Temenico. Seveda takih reči pristojne oblasti ne vidijo. Ako bi slav. e. kr. orožništvo bolj strogo nastopilo, dalo bi se menda vendarle kaj dooseči. Cesta iz vasi Trebnje v grad je vendar občinska in bi se morala občina brigati za to, da se nasuje vsaj tam, kjer je najbolj potrebljivo, in to je pri »farovškem marofu«. Kakšna je tam cesta, to je že več ko škandal. Blato se preliva semintja, kakor bi človek gledal more, kadar se valovi zibljejo. Seveda so naši občinski može večinoma sami kimovci z nekaterimi izjemami in drugega ne razumejo, kakor kimat na to, kar župan reče; in župan predlaga pa samo to, kar se mu od g. dekana zaukaže, to je, da se celo občinsko gospodstvo suče le okoli župana in dekana. Prosijo se pristojne oblasti, da o teh zadevah kaj ukrenejo.

Trebanjec.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek (nepar), se ponovi Parmova opereta "Nečak", ki se potem za dalj časa odstavi z repertoarja. — Dramsko osobje pripravlja Cankarjevo satirično farso "Po hujšanje v dolini Šentflorjanski", opera pa enodejanki "Poslednja straža" in "Jelka". Ivan Cankar pride povodom uprizoritve svojega najnovejšega dela v Ljubljano. Skladatelja Risto Savin in Vladimira Rebikov sta sta dosepla v Ljubljano, da vodita osebno zadnje vaje ter prisostvujeta premieri.

Slovensko gledališče. Včeraj popoldne so vprizorili v tretji Grillparzerjevo "Prababe". Kjub solnčnemu vremenu zunaj je došlo vendar dokaj občinstvo gledat romantično žaloigro. Igrali so zadovoljivo, posebno gg Nučić in Dragutinovič ter gospe Boršnikova in Danilova. — Včerajšnja repriza Parmove operete "Nečak" je uspela mnogo boljše, kakor premiera. Mogoče niso prinesli obiskovalci slovenskega gledališča toliko pričakovanja seboj, mogoče je minil igralce strah pred tuamt precej praznimi vlogami. Resnica je, da je bilo ob koncu vse zadovoljno: gledalci, ker so se nazabavali in nasmejali, in igralci, ker so prvim ugodili. Zapisujemo torej opereti uspeh in njenim igralcem izražamo pohvalo!

Tenorist g. Jastrzebski je te dni gostoval v Zagrebu in sicer, kakor pričajo hrvatski listi, z najlepšim uspehom. Nastopil je kot Lancelot v "Punčki". Hrvatski listi so v svojih ocenah polne hvale in priznanja za pevske in igralske zmožnosti gosp. Jastrzebskega.

Koncert "Zvezne moravskih učiteljev" dne 29. decembra. Kritik dunajskega lista "Neues Wiener Tagblatt" z dne 17. aprila 1906 piše: "Pevsko društvo moravskih učiteljev", ki nam je izza decembra v najlepšem spominu priredilo je velikonočni podnelek v veliki dvorani glasbenega društva koncert, ki je bil jako dobro obiskan. Petdesetorica izborni izolanih pevcev, resnično lepih glasov, očaralo nas je pred vsem s svojimi narodnimi pesmimi. Toda tudi v umetni pesmi se pokažejo mojstre, njihov nastavek in čistost tona priča o spremnosti, ki je vse pozornosti vredna. Niso to potupoči pevci, ki romajo za bliščecim dobičkom; s svojimi plemenitimi namerami bodo tudi preko slovanskih mej dosegli zaslzeno priznanje. Njihova domena je vsekakor narodna pesem, to se je pokazalo tudi včeraj, dasi je njihov bogati program obsegal tudi dela tujih skladateljev. Profesor Vach je brez dvoma izboren dirigent, ki bo svoje pevce vodil od uspeha do uspeha."

Skupni skušnji ljubljanskih v "Zvezki" stoječih pevskih društev sta danes in v sredo všakorat ob 8. zvečer v pevski dvorani "Glasbene Matice". Upravni odbor "Zvezne slovenskih društev" vladljuno prosi gg. pevce, da pridejo točno in polnočevalno!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznana, da se družbine božične in novoletne razglednice prav pridno razpečavajo. V zalogi jih imamo še veliko. Zatoraj naj vsakdo, kdor se čuti narodnega v božičnem in novoletnem času rabi družbeno razglednice. Družba bo le na ta način razprodala svojo zalogo in imela potem lep dobiček.

Šolska družba sv. Cirila in Metoda naznana, da je do sedaj predala računske listkov 45.000 ko-

madov. Prosimo nadaljnih naročil. Slovenci zahtevajte po gostilnah in trgovinah računske listke!

Namestu vence gosp. Ernestu Zupancu je darovala rodbina dr. Karla vit Bleiweisa Trsteničkega družbi sv. Cirila in Metoda 10 K. Vivat sequens!

Društvo e. kr. davčnih uradnikov na Kranjskem imelo bo svoj letoski redni občni zbor dne 22. decembra ob 10 dopoldne v salonu hotela "Ilirija" v Ljubljani.

"Dobrodeleno društvo tiskarjev na Kranjskem" vabi na božičnice, ki jo priredi v nedeljo, dne 22. decembra, ob 4. popoldne v sokolski dvorani "Narodnega doma" s sodelovanjem "Ljubljanske društvene godbe" na korist sirot umrlih tiskarjev. Z ozirom na dobrodelni namen je želeti čim najmnogo stopevnejše udeležbe. Otreco se bodo obdarili s slavičicami, pecivom itd. Vstopnina za osobo 60 vin, otroci prosti.

Na sobotnem sestanku članov društva "Merkur" je predaval diplomirani eksportni akademik gosp. Melhior Tomec o trgovski politiki napram inozemstvu. G predavatelj je štirinajško govoril o trgovinskih pogodbah med državami, o monopolih v raznih državah, o avstrijskem carinskem tarifu in carinskih tarifih drugih držav. Za vsestransko zanimivo in temeljito predavanje je želil Tomec vsestransko odobravanje, posebej se mu je pa že zahvalil v imenu udelega odseka g. dr. Windischer, ki je izrazil željo, da bi spretni g. predavatelj zopet kmalu imel v "Merkurju" kako predavanje. Sestanka predavanje izide v "Trgovskem Vestniku". — Po predavanju se je razvila prosta zabava, pri kateri se je določilo, da bo prihodnji sestanek 28. dec. v "Narodnem domu".

Poštni uslužbenci so imeli pretečeno soboto zvečer v društveni sobi na Emonski cesti večer s pogovorom, katerega se je udeležilo nad petdeset uslužbencev in močna deputacija poštih oficijantov. Med drugim je prišla na razgovor tudi pasivna rezistencev in so se uslužbenci izrekli enoglasno solidarnim z eksekutivnim odborom na Dunaju. Počakalo se bo samo tozadevnih jasnejših navodil in potem bo tudi tukaj za praznike izbruhnila pasivna rezistencev. Sklenilo se je tudi, da se obrne društvo na državne poslancke sprošnjo, da naj ti vplivajo pri vladu za ugoden izid opravičenih zahtev. Pasivna rezistencev se pri tukajšnji pošti še ne pozna dosti, zapazili smo pa, da se pri linah nabira veliko strank. Ali za praznike zna biti stvar usod-polna, ako vladva pravčasno ne ugori vsem zahtevam poštih uslužbencov.

"Šišenski Sokol", ki je priredil včeraj popoldne javno telovadbo naraščaja, spojeno s tekmo, je zopet pokazal in dokazal, da izpoljuje dolžnosti, ki mu jih nalaga sokolska organizacija. Naraščaj pa je dal temu delu zadoščenje s svojim lepim nastopom. Točno ob določeni uri so prikorakali samozavestni dečki (24) po telovadnicu ter se uvrstili k prostim vajam, ki so jih izvajali brez godbe in štetja uprav dovršeno; vajam je sledila tekma, ki se je udeležilo 14 dečkov. Tu je bilo opaziti, kako stremi mladi, nadebudni naraščaj za telovadno izobrazbo, vsak je hotel doseči to, kar je bilo v njegovih močeh in če je imel kdo "smolo" pri kaki vaji ali se mu je zdelo, da je dobil premalo točk, postavil se je neustrašeni deček pred sodnike in dobro vedeo, da ima pravico do ene poprave, zahteval: "Prosim poprave!" Zbrano občinstvo se ni moglo načuditi energiji in neustrašenosti ter tudi splošni izvedbi vaj mladih tekmecev. Po tekmi je nastopila vrsta naraščaja na bradij v vsem naraščaju, ki so bile tako glede sestave kakor tudi v izvedbi prav dobre. Občinstvo je odkorakajočim mladim telovadcem pleskalo in pritrjevalo kliso: "To je narodno delo." Z živo kluci so zapustili udeleženci sokolsko telovadnico — tistih, ki hočejo domovino reševati ni bilo.

Iz Domžal se nam piše: Te dni so pred cerkvijo kmetiški fantje malo ponagajali nekaterim Tirolcem. Ingle, Tirolec Vaider jih je takoj nanzianil orožnikom, ki sedaj poizvedujejo po "hudodelčih", ki se upajo posmehovati tirolski gospodi. Uboge slovenske pare naj bi bile popadale pred mogočnimi privandanci na kolena, pa bi bilo prav. Ali fantom ni znano, da je le Tirolcu dovoljeno se norčevati iz Slovencev, Slovenca pa zadene v obratenem slučaju bajonet, kakor se je že zgodilo v Domžalah? Nismo sicer prijatelji neščasnih, nihče nima rad, če se mu kdo posmehuje na javnem prostoru, a za taka malenkost z orožniki? Ne morestot to ni.

Zupanjski občini Rakec je nakazalo, "Družbi sv. Cirila in Metoda" znesek 30 K po sklepnu občinskega odbora v proslavo cesarjeve šestdesetletnice. — Vsako priliko porabi slovensko občino, da se spomini dolžnosti do naroda!

Pomlad v zimi. Gdž. Mici in Lisi Kump sta nam poslali krasne šopek cvetočih trobantic in marjetic iz Cerovca na Dolenjskem.

Zivega polarnega potapljanja so ujeli na Zidanem mostu na dvořišču trgovca Schindlerja. Nenavadno ptico so poslali musealnemu preparatorju v Ljubljano.

V liste kazenskih zagovornikov za Stajersko, Koroško in Kranjsko je vpisalo nadodsidošče v Gradcu g. Antonija Carlija, notarskega kandidata v Il. Bistrici.

Franje Slomenšek, upokojeni nadučitelj v Podčetrtek na Spod. Štajerskem, umrl je tam, kakor se nam piše, dne 11. decembra t. l. v 53. letu svoje starosti. Mož je imel svoje dne hude boje z nemčurji. Bohavost ga je prisilila, da je že pred 3. leti prosil za vpokojenje. Naj v miru počiva!

Velika opækarna na paro se ustanovi, kakor smo že poročali, v kratkim v Križevcih pri Ljutomeru. Prvi koraki v realizovanje tega slovenskega podjetja so že storjeni. Osnovala se je v ta nameu delniška družba s kapitalom 300.000 K, delnica po 500 K. Društvo ima svoj sedež v Križevcih.

Električno razsvetljivo dobijo v kratkem mestec Slovenska Bistrica na Spodnjem Štajerskem.

Slovenska čitalnica v Mariboru ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 21. grudna t. l. v društvenih prostorih v mariborskem Narodnem domu ob osmih zvečer.

Iz Leitersberga pri Mariboru se nam poroča, da včada med Slovenci silna razburjenost zaradi nameravane nemške šole, ker ravno isti oblastne, ki so podpisali občinsko petnjo, so tudi odločevali pri glasovanju v krajnem šolskem svetu. Obzalujemo, da sta za nemško šolo vneta cerkveni ključar Lopič ter sin narodnega profesorja dr. Majogier. Krunost nemških članov kraj. Šol. sveta pa je posebno razvidna, ker niti eden izmed šestih nemških članov ni rojen v občini. Tuje nam gospodovat ne bo; mi branimo le narodno posest.

Smrten padec. V Mariboru je padel iz tretjega nadstropja 10letni Erih Burman in obležal mrtev z razbito glavo. Oče mu je umrl pred kratkim.

Reparji so napadli v Malnicu na Koroskem nekega poljirja. Na pol so ga ubili in mu vzeli 1500 kron, ki jih je imel za izplačevanje delavcev. O reparjih ni sledu.

Hranilnica in posejilnica v Borovljah na Koroškem se je ustanovila. Hranilnica je v zanesljivih rokah.

Dezertiral je iz topničarske vojašnice v Gorici podtopničar Juri Alt iz Krmna.

Zaprli so vojaka mornarice Ludovika Novaka v Pulju. Lani je stal pred portuški v Dunjskem Novem mestu, obdolžen, da je kot vrnitarski pomočnik umoril v Badenu baronico Biedermann. Bit je pa oprešen. Zdaj so baje dobili nove dokaze, da je on morilec, zato so ga zaprli.

Pasivno resistenco so sklenili poštni uradniki, oficijanti in uslužbenci v Trstu.

Zopetni umor kočija v Trstu. Naš dopisnik v Trstu nam telefonično sporoča, da je bil snočni na Opčinah zavratno umorjen tretji kočijaž in sicer na isti način, kakor njegova tovariša pred petimi meseci, ustreljen je bil na nameč z revolverjem od zadaj v hrbot. O zločincu seveda ni nobenega sledu. Splošno se sudi, da so ti umori čin kakuge blažnega človeka, ki mu pa policija vključi največjemu trudu ne more priti na sled. Med izvoščki vlada velik strah in nihče izmed njih si ne upa ponoči voziti iz mesta.

Roparski umor v Šiški? Danes zjutraj so našli v Šiški na kamniški progi čez trebuh povoženo truplo nekega neznanega človeka. Ko je bilo orožništvo o tem obveščeno in ga je preiskalo, so našli pri njem davčno polo glaseče se na ime krojača in posestnika Alojzija Prašnikarja iz Šmartnega pri Tuhinju v kamniškem okraju. Sumi se, posebno še vsled tege, ker niso pri ponesrečenju našli nič denarja, da je bil preje kje ubit in mrtvev na progo prinešen. Na tistem mesta je bilo prav malo krvavih sledov, kakih 20 korakov od proga pa je precej okrvavejeno in se baje pozorno krvavi sledovi do proga. Predno so truplo v mrtvašico s Sv. Krištofom, kjer bodo obducirano, je prišla na lice mesta tudi sodniška komisija in nam še ni znano, kaj je konstatovala. Kakor je povedano, znaki kažejo, da se je zgodil zločin, a se zadeva pojasmne šele s potrebnimi poizvedbami, katere orožništvo že vrši. — Dostavek. Sodna komisija na lice mesta ni mogla dognati ničesar. Umorjenec ima zlomljeno desno roko in je ležal na progi, kot bi prišel od Šiške. Na glavi je bil ves polit, kot bi ga kdo obtolkel z okroglim kamnom. Bil je oženjen in zapustil več otrok. Star je okoli 45 let. Luža krvi, ki so jo našli pri Voj-

dovi jami, ki leži ob poti, ki pelje od Kavške ceste v Šiški proti Vodovodni cesti, pa izhaja od nesreče, ki se je zgodila danes zjutraj, ko se prevrnil voz, na katerem je bil mlad fant, ki se je po obrazu ves pobil. Drugod ni nikjer najti niti sledu kake krv.

Kratko prostost je vžival v Po-nikah rojeni in v Videm pri Kočevju pristojni bivši hotelski uslužbenec Fran Mramor. Dne 11. t. m. je odsedel enajstmesični zapor pa je prišel še tisto noč zopet pod klijuc. V nekem prenočišču je ukradel 57letnega Jožeta Petriča iz Lokovice pri Črnomlju, ki se je bil vrnil iz Amerike, 526 K. Ta denar je Mramor z raznimi prijatelji zaprjal še tisto noč. Razmetaval je denar tako, da je izbul sum policije. Prijeli so ga in dognali storjeno tativino. Od ukradene svote se je dobilo še 170 K.

Sirovina. Ko je trgovec g. Štupica svojega hlapca Lovrencija Stirna, roj. 1888 v Zapogah odpustil, ga je točko razkazilo, da je šel na dvorišče po neko zleze in z njim razbil izloženo okno, ter napravil s tem 110 K škodo. Policija je Stirna aretovala in izročila deželnemu sodišču.

Delavsko gibanje. Včeraj se je iz Amerike pripeljalo 40 Slovencev in 30 Hrvatov. 20 Hrvatov se je povrnilo pa iz Prusije. V soboto je prišlo iz Amerike 170 Slovencev v Hrvatov.

Izbubnjene in najdene reči. Ku-harica Jožeta Vršnikova je izgubila bankovec za 10 K — Vpokojeni kan-cellist g. Jožef Stalowsky je izgubil, oziroma pozabil več listin. Služkinja Albina Žlindrova je izgubila bankovec za 10 K.

*** Drobne novice.** — Proti apanži za srbskega prestolonaslednika je sklenila glasovati opozicija v skupščini.

Nevarno je zbolela norveška kralica Viktorija, vdova ravno-kar umrlega kralja Oskara.

Policijski komisar tat. V državni hipotečni banke v Belgradu je bilo nedavno ukradeno mnogo obligacij. Policijski komisar Georgijević se je ponudil zasledovati tatove do Londona. Ko se je vrnil, so ga zaprli, ker je upravičen sum, da je sam glavni tat Obenem so zaprli tudi njegovega detektiva.

Za namestnika na Moravskem bo imenovan v nekrajšem času dosedanjaš Šlezjski deželni predsednik baron Heinold. Za dežel-nega predsednika v Slezijo pride dvorni svetnik pri upravnem sodišču grof Condonhove.

Italijanski kralj Viktor Emanuel je prevzel protektorat nad ligi proti dvoboju.

Jubilejni denar, in sicer srebrni po 1 K in zlati po 10 in 20 K izide še ta mesec. Denar bo imel najnovejš

Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani.
Uradni kurz dan. borze 16. decembra 1907.

	časovni papirji	Dinar	Blago
42% majska renta	98.40	6.60	
42% srebrna renta	98.90	9.80	
4% avstr. kronska renta	1.10	16.80	
4% zlata	1.430	114.0	
4% ogrska kronska renta	92.95	8.15	
4% posojilo dež. Kranjske	110.80	111.0	
4% posojilo mesta Splet	97.90	89.90	
4% Zadar	101.80	11.60	
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99.98	1.08	
4% češka dež. banka k. o.	94.25	99.95	
4% žast. pisma gal. dež. hipotečne banke	96.25	97.25	
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	96.35	97.35	
4% žast. pisma Inners. hranilnice	99.35	99.60	
4% žast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	97.25	98.00	
4% ž. pis. ogr. hip. ban.	97.25	98.25	
4% obl. ogr. kraljini žel. leznici d. dr.	98.50	99.50	
4% obl. češke ind. banke	99.00	100.00	
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	-	
4% prior. dolenskih žel.	98.75	99.75	
3% prior. juž. žel. kup. 1/1. avstr. pos. za žel. p. o.	99.25	298.25	1.00
Srečke	147.00	11.50	
od I. 1860/5	582.5	956.50	
od I. 1864	142.0	146.0	
tizem	97.25	277.25	
zem. kred. I. emisije II.	274.25	280.25	
ogrsk. hip. banke	245	21	
srbske à frs. 100- turške	102.50	108.50	
Basilika srečke	181.00	188.00	
Kreditne	91	29	
Inomoske	446	416	
Krakovske	91	95	
Ljubljanske	97.0	103.50	
Avstr. rdeč. križa	24	70	
Ogr.	48.90	60.90	
Rudolfove	28.25	28.25	
Salcburške	66	70	
Dunajske kom.	88	92	
Delnice	4.9	48.4	
Južne železnice	148.75	149.75	
Državne železnice	668.75	669.75	
Avstr.-ogrsk. bančne deln.	775	177.5	
Avstr. kreditne banke	630	681	
Ogrske	749	760	
Zivnostenske	239	235	
Premogokop v Mostu (Brüx)	22	28	
Alpinške montane	182.50	183.0	
Praške žel. ind. dr.	2.51	361	
Rima-Murányi	512.50	513.50	
Trboveljski prem. družbe	43	45	
Avstr. oročno tovr. družbe	452	454	
Češke sladkorne družbe	47	149	
Valute			
C. kr. cekin	11.35	11.38	
20 franki	19.17	19.19	
20 marke	23.61	23.78	
Sovereigns	24.12	24.1	
Marke	117.87	117.87	
Laški bankovci	95.9	96.10	
Rublji	2.55	2.58	
Dolarji	4.84	5	

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16 decembra 1907.

Termin.

Pšenica za april	za 50 kg K 13.15
Pšenica za oktober	za 50 kg K 11.16
Rž za april	za 50 kg K 12.14
Korza za maj 1908	za 50 kg K 7.33
Oves za april	za 50 kg K 8.52

Efektiv.

Nespremenjeno.

Meteorologitno poročilo.

Vrhina nad morjem 800. Srednji vrhni tisk 736.0 mm.

decembra	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrevi	Nebo
14.	8. - 9.	718.0	3.2	sr. zahod	oblačno
15.	9. - 10.	719.9	0.1	sr. svzvod del. oblač.	
	10. - 11.	723.0	5.8	sl. svzvod	jasne

Srednja predvredovanja v včerajšnja temperatura: 4.00 mm in 24.00 mm; norm.: 2.5 in 1.6. Padavina v 24 urah 14.00 mm in 0.00.

Louski pes

(prepeličar)

4181

Pravo manogast (Brautiger) se je zatekel. Kdo kaj ve, naj naznani proti nagradi lastniku.

J. C. Juvančiču v Šiški.

Izprašanega

kurjača

sprejme parna žaga in lesna strugna Jos. Oberstar v Sedražici.

Prednost imajo izučeni kovači ali klučavnici. Nastop službe 1. januarja 1908.

4184-3

Več majnih, lepih

414

stanovanj

obstoječih iz 2 sob in pritlikin, je oddati tkoj ali za februar 1908

v Ilirske ulici.

Poprati je pri lastniku Adelmu Hauptmannu na Rešljevi cesti.

Tryovali: Pozori: Zveznihi!
Obeski za božičnu drevesca
vseh vrst, najkrasnejši, fini, vsi užitni in enoje kot povod drugod; ter razno fino pecivo itd. vse v kartonu lepo zloženo, se torej ne polomi, razpošilja direktno 4178: E. BRANDT, tvertica slatko, Kranj. Prekuvovalci znani popust!

Pristen kraški teran na Dunaju XVII., Bergsteigasse 22 restavracija „zur Stadt Paris“. Gostom je na razpolago „Slov. Narod“. Za obilni obisk se priporoča Josip Rohrbacher, restavrater.

SLAŠČIČAR R. KIRBISCH SLAŠČIČAR

4108-3 v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 8

priporoča bogato zalogo najfinješih in slastnih obeskov za božična drevesca bonbonov, francoskega sadovja, čokolade, čajnega peciva, pacijeno, komposta, vin, rumu, čaja, likerjev itd., lepih atrap, kčarilo, pokainih bonbonov. K praznikom različne priteče, prezče, pince, šartelj itd. Tukajanja in zunanja naročila tečno.

C. J. Hamann v Ljubljani.

Po vse do srede vsakega tedna v moji trgovini za pranje in likanje oddano moško perilo se lahko pride v soboto istega tedna ali pa se pošle venkaj. Perilo se tako varuje. Zmerne cene. Perilo kakor novo.

4190-3

Žepni robci za božična darila.

Zelo znižane cene!
ANTON ŠARC
Sv. Petra cesta št. 8
4118-3 v Ljubljani.

Sprejme rezerviranje žepnega žepa po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogojmi, ko nobena druga zavarovalnica Zlasti je ugodno rezerviranje za dočrtje in manj s napovedjo kot v splošnosti.

Vsek dan ima po postavi prava na pravimo žep.

Mlad trg. pomočnik specijske in železniške stroke želi svoje storitve tokom 8 tednov premožiti. 4116-4 Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Naprodaj je posestvo s hišo v kateri se nahaja dobro urejena strojarnica in dobro uporljana trgovina z usnjem z oblim prometom. Posestvo, obstoječe iz 4 oralov dobrega, arondiranega stava, se nabaja na nekem večjem traku z veliko okolico, na neki železniški postaji; ob državni cesti, ne dalj od Ljubljane, se radi načalnih družinskih razmer po ugodni ceni iz proste roke takoj proda.

Pismena vprašanja pod „strojarnico“ na uprav. „Slov. Naroda“.

4120-2

Izdelovalca 1908.

uredil dež. m. nadzornik J. Legvart.

III. zelo popolnejši letnik z vsebino:

Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreje, krmiljenje goveje živine priščev.

Reja domača perutnine, mlekarstvo,

preiskovanje in bolezni mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadnjere. Živinodražstvo.

Vinoreja. Tabele za merjenje lesa.

Kmet. zakoni. Hmeljarstvo. Merjenje lesa. Prerač. v kile, orale in hektarje.

Koledar, sejni in še mnogo drugega.

Vezan je letos v posebno močno platno. Cena s posto K 1.80, in se naroči pri IV. Bonacu v Ljubljani.

Vsled prihranite dragega povzetja se naj znesek naprej dopošije.

4142-2 za

Iščem dacaria

ki lahko nastopi službo 1. januarja 1908.

anton Kajfež

veletrgovina z vinom v Kočevju.

Izšel je težko pričakovani

Koledar

4142-2 za

kmetovalca 1908.

uredil dež. m. nadzornik J. Legvart.

III. zelo popolnejši letnik z vsebino:

Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreje, krmiljenje goveje živine priščev.